

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס

שם הקורס: סוגיות בנושאים אקטואליים (הלכה ורפואה)

ד"ר חיים בורגנסקי | לימודי יסוד

מס הקורס | Halacha and Medicine - Some Issues

סוג הקורס:	שיעור מקוון (שיעור, תרגיל, סמינר, סדנה, מעבדה וכד')
היקף נ"ז:	2_ 4
שנת לימודים:	תשפ"ה
סמסטר:	א_ קיץ
יום ושעה:	
שעת קבלה:	
מייל מרצה:	_rav.hoshaya@gmail.com
קישור לאתר למדה:	

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס

הקורס עוסק בעיקר בניתוח יחסה של ההלכה לנושאים רפואיים נפוצים בעולם המודרני, כשדגש ינתן על נושאים הקשורים לפוריות, לטיפול בחולה הנוטה למות ולהשתלות, לדוגמה: הזרעות מלאכותיות, פונדקאות, השתלת כליה, השתלת לב והיחס לנוטה למות. הקורס מציג מגוון דעות הקיימות בהלכה ביחס לנושאים אלה בפרט, וביחס למפגש בין ההלכה לרפואה המודרנית בכלל.

מטרות/תוצרי הלמידה

ידע

1. הלומדים יכירו מגוון דעות הלכתיות ואתיות בסוגיות הנלמדות בכיתה.
2. הלומדים יבינו את הקונפליקט בין עולם ההלכה לבין המדע המודרני.

מיומנויות

1. הלומדים יזהו מאפייני פסיקה ייחודיים בטקסטים הלכתיים

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים: (בקורס שנתי, יש להוסיף את המפגשים הנוספים)

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה/ צפיה נדרשת	הערכה תהליכית/מעצבת
1	מפגש פתיחה – מהי ההלכה?	דיון בקבוצות		
2	מבוא לקורס - המקורות		הקורס הינו קורס מקוון, וקטעי מאמרים מהווים חלק קבוע מההרצאות, ומועלים לאתר הקורס. בנוסף, לכל אחד מהנושאים יש פתיחה מוסרטת שמציגה את נקודות היסוד של הנושא	
3	המתח בין ההלכה והמדע המודרני א			
4	המתח בין ההלכה והמדע המודרני ב			
5	הזרעה מלאכותית מזרע הבעל		סרטון: זוגות בטיפולי הפוריות	
6	הזרעה מלאכותית מגבר זר			
7	הזרעה מלאכותית מגבר זר - המשך			
8	נטורליזם וא-נטורליזם בהלכה – הפרייה חוץ גופית			
9	שיבוט – אתיקה והלכה		סרטון: מהו שיבוט	
10	פונדקאות – הדילמה האתית		סרטון: סליחה על השאלה - פונדקאיות	
11	פונדקאות – מי האם			
12	מפגש בזום – מה היה לנו עד כאן?	דיון בקבוצות		
13	הפלות מלאכותיות א			

14	הפלות מלאכותיות ב		
15	מפגש בזום - נוטה למות – הדילמות האתיות והמקורות הבסיסיים	דיון בקבוצות	
16	נוטה למות לאור התקדמות המדע הרפואי	סרטון: חחוק הנוטה למות ואנחנו	
17	נוטה למות בפסיקה בת זמננו		
18	תרומת כליה א	סרטון: מתנת חיים	
19	תרומת כליה ב		
20	קביעת רגע המוות והשתלות לב	סרטון: השתלות לב: דוברות ביילינסון	
21	קביעת רגע המוות – התפיסה הלבבית		
22	קביעת רגע המוות – התפיסה הנשימתית		
23	השתלות לב – פסיקת הרבנות הראשית והחוק בישראל		
24	תרומת איברים – התפיסה הנטורליסטית		
25	תרומת איברים ממת – המקורות הבסיסיים		
26	תרומת איברים ממת – פוסקי זמננו		
27	קצירת זרע ממת – דיון ראשוני		
28	מפגש סיכום	דיון בקבוצות	

*ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

ציון סופי

מסקל בציון הסופי	תיאור התוצר
15 אחוז מהציון הסופי	מטלה 1
15 אחוז מהציון הסופי	מטלה 2
70 אחוז מהציון הסופי	מבחן

דרישות הקורס

1. השתתפות במפגשי הזום.

2. קריאה של ההרצאות והשתתפות בפורום

3. עמידה במטלות ובמבחן הסיום.

שם הקורס	מס' הקורס

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה, צפיה והאזנה (רצוי עדכני) חומרי הקריאה והצפייה ההכרחיים יועלו לאתר הקורס באופן רציף.

קריאת רשות:

1. רונית עיר-שי (נעמת), פריון, מגדר והלכה: היבטים מגדריים בפסיקת ההלכה בת ימינו בשאלות של פריון (אמצעי מניעה, הפלות, הזרעה והפריה מלאכותית ופונדקאות), רמת גן, תשס"ו, עמ' 319 – 330.
2. הרב דניאל כ"ץ, "הזרעה מלאכותית לאחר מיתה", אור המשפט: מאמרים ופסקים בענייני רפואה, ירושלים, תשע"ח, עמ' 261 – 272.
3. חוק החולה הנוטה למות, התשס"ו, 2005,
<https://www.nevo.co.il/law/html/law00/73974.htm>
4. חוק השתלת איברים התשס"ח, 2008,
https://www.gov.il/BlobFolder/legalinfo/hashtala01/he/files_legislation_hashtala_Hashtala_01.pdf
5. ישראלי שאול, "הנוסח המלא של החלטת הרבנות הראשית בנושא ההשתלות",
<https://www.daat.ac.il/he-il/refua/author/yud/yisraeli/yisraeli-hashtala.htm>
6. שטיינברג אברהם, אנציקלופדיה הלכתית רפואית, ירושלים, תשמ"ח, ערך "השתלת איברים",
כרך ב, עמ' 191 – 243.